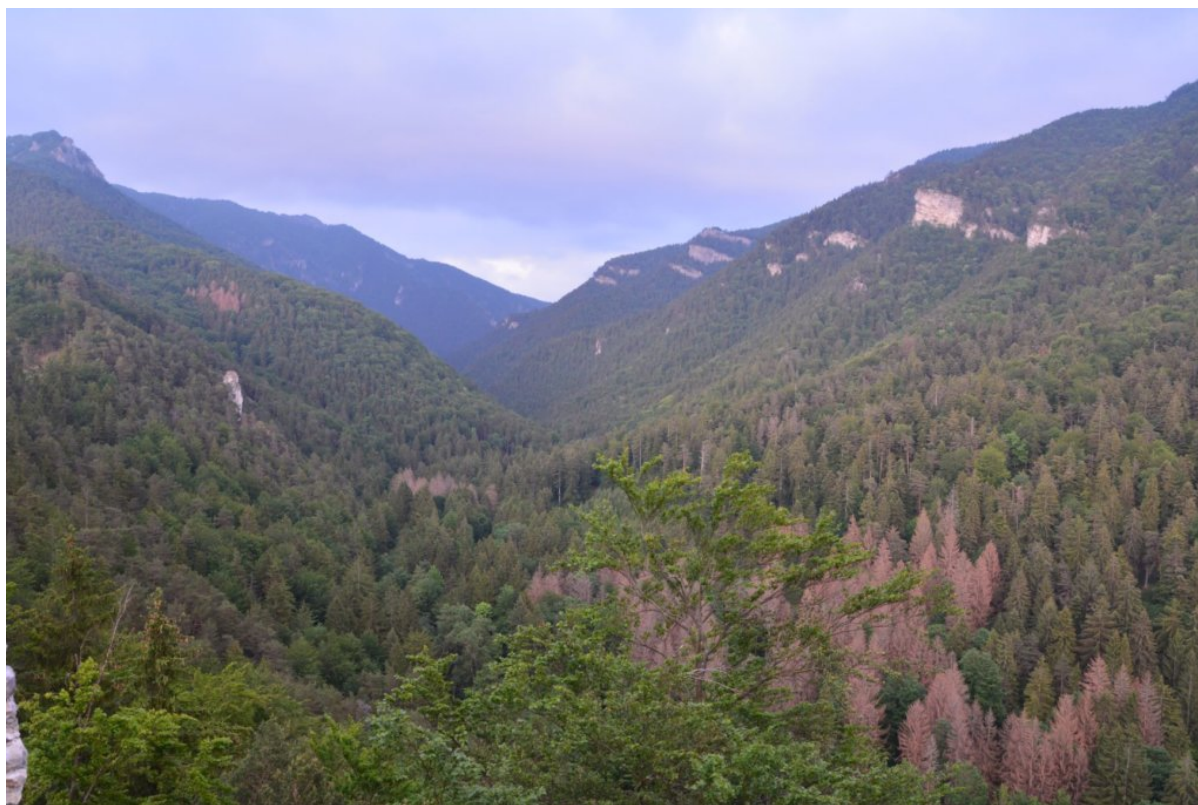

Náučný chodník Gaderská dolina

Kraj:	Žilinský
Okres:	Martin
Geomorfologická jednotka:	Velká Fatra
Geologická jednotka:	jadrové pohorie
Chránené územie:	Národný park Velká Fatra
Prístup:	bus Blatnica
Východisko:	ústie Gaderskej a Blatnickej doliny, Pamätník hrdinov SNP
Trasa:	Blatnica - Gaderská dolina - hrad Blatnica
Dĺžka, prevýšenie:	1,8 km, prevýšenie 165 m
Čas prechodu:	1 až 1,5 h
Počet zastávok:	5
Náročnosť:	nenáročná trasa (väčšina vedie po asfaltovej ceste a iba prístup na zručaninu hradu je strmší po upravenom lesnom chodníku)

Zameranie chodníka: prírodovedné, historické, environmentálne, faunistické

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: súběžný so žltou turistickou značkou

Rok otvorenia: 2002, obnova s výmenou informačných panelov 2015

Aktuálny stav: Informačné panely pôvodného chodníka sú zničené a nahradené tabuľami s novým obsahom.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Správa NP Veľká Fatra, P. O. Hviezdoslava 38, 036 01 Martin, tel. +421 43 428 45 03, mail: peter.vantara@sopsr.sk

Poznámka: Náučný chodník je dobre vyznačený najmä v extraviláne obce. V areáli zrúcaniny hradu je umiestnených niekoľko informačných tabuliek o archeologickom výskume a o histórii hradu. Na trase náučného chodníka sú lokalizované aj panely s tematikou filmov natočených v blatnickom chotári. Na niektorých častiach vhodný aj pre bicykle.

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre vlastivednú vychádzku. Obsah informačných panelov je z hľadiska využiteľnosti pre terénne vyučovanie ťažko využiteľný. V priestoroch hradnej zrúcaniny je potrebné dbať na zvýšenú opatrnosť.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Blatnica. Stará obec v Turčianskej kotline, ktorá sa spomína už v r 1230. Vznikla pod Blatnickým hradom. V listine z roku 1377 sa obec nazýva „villa regalis“ a hrad „castrum regalis“, teda kráľovská dedina a kráľovský hrad. Dlhší čas tu žila známa botanička Izabela Textorisová, ktorá zanechala bohatý herbár z okolia Tlstej.

Gaderská dolina je 18 km dlhá dolina v západnej časti Veľkej Fatry a je jedna z najkrajších a najznámejších dolín Veľkej Fatry. Nakrútilo sa tu viacero slovenských filmov. Najznámejší je napríklad prvý film o Jánošíkovi. Vstupom do tejto prekrásnej doliny je dedina Blatnica, v ktorej sa nachádza známe múzeum Karola Plicku. V území sa nachádza mnoho vzácnych prírodných útvarov. Známe sú gaderské jaskyne i bohatá flóra. Husté lesy sú bohaté na zver. Žijú tu najmä jelene, ale aj diviaky, kamzíky, medvede a dravé vtáky, vrátane orla skalného. Celou dolinou preteká krištáľovo priehľadná bystrina Gaderský potok. Atrakciou je Mlynčekovo, úžasný výtvar blatnických dôchodcov. V potoku vytvorili vodné mlynčeky, ktoré cez drevené korytka poháňa voda z blízkej studne. V doline nakrúcali napríklad vojnový film Dolina, rozprávku Plavčík a Vratko i prvý slovenský film Jánošík.

Blatnický hrad. Postavili ho v druhej polovici 13. storočia na ochranu obchodných ciest z Nitry smerom na sever. Patril viacerým majiteľom, poslední boli Révayovci, ktorí ho dali opraviť po poškodení vojskami Thökölyho a Rákocziho. Od roku 1790 už nebol obývaný a postupne chradol. V súčasnosti prebiehajú na hrade záchranné práce zamerané na stabilizáciu múrov a jeho bezpečné sprístupnenie.

Názvy informačných panelov

1. Návrat rysov v Európe

2. Karpatské príznaky - Rys
3. Ako vidieť neviditeľného
4. Vlk dravý
5. Medveď hnedý

